

ข้าราชการ “คืนเงิน” ที่ “เรียกรับ” ไปแล้ว ... ความผิดสำเร็จไม่ใช่เหตุผลหย่อนโทษ !

โดยนายปกครอง

ข้าราชการที่มีพฤติกรรม การ “เรียกรับเงิน” โดยอาศัยอำนาจหรือหน้าที่ในตำแหน่งราชการ ถ้าวินิจฉัยได้ว่าคืนเงินให้กับผู้ถูกเรียกไปแล้ว ... จะถือเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงและเป็นความผิดวินัยร้ายแรงหรือไม่ ?

คดีปกครองที่นำมาเล่าสู่กันฟังในฉบับนี้ มีคำตอบ ... ครับ !!

ข้อพิพาทในคดีนี้ เป็นเรื่องของข้าราชการซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุเป็นลูกจ้างชั่วคราวของส่วนราชการ ถูกร้องเรียน (โดยผู้ถูกเรียกรับเงิน) ว่าก่อนและหลังการสอบได้เรียกรับเงินจากผู้เข้าสอบ(รวมทั้งผู้ร้องเรียน) และได้ให้ข้อสอบและบอกคำตอบข้อสอบให้แก่ผู้สมัครสอบคัดเลือกหลายราย

พยานหลักฐานจากการสอบสวนข้อเท็จจริงและการสอบสวนทางวินัย ฟังได้ว่าข้าราชการผู้นี้มีพฤติการณ์ตามที่ถูกร้องเรียน ... ผู้มีอำนาจจึงมีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ ... ครับ

ข้าราชการดังกล่าว (ผู้ฟ้องคดี) เห็นว่า คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการดังกล่าว ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงยื่นฟ้องต่อศาลปกครองขอให้มีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งไล่ออกจากราชการ โดยกล่าวอ้างว่า ไม่ได้มีเจตนาในการเรียกรับเงิน เพียงแต่เป็นการพูดล้อเล่น ทั้งเป็นเงินจำนวนเล็กน้อยเพียง ๕,๐๐๐ บาท และในห้องสอบมีกรรมการหลายคนจึงไม่สามารถบอกคำตอบข้อสอบได้ นอกจากนี้ได้ออนเงินคืนแล้วแต่เพื่อชำระหนี้...

ข้อกล่าวอ้างฟังได้หรือไม่ ?

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญและได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสอบคัดเลือกฯ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหน้าที่ดำเนินการสอบคัดเลือก โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถและความเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ และเมื่อพิจารณาจากถ้อยคำพยานจากการสอบสวนทางวินัย พยานทุกคนล้วนเป็นประจักษ์พยาน ซึ่งเป็นผู้รู้เห็นเหตุการณ์ด้วยตนเองและให้การสอดคล้องต้องกันว่า ผู้ฟ้องคดีเรียกรับเงินจากผู้สมัครสอบและนำแบบคำถามไปให้ผู้เข้าสอบและบอกคำตอบข้อสอบก่อนเข้าห้องสอบและในขณะที่สอบ เมื่อพยานไม่มีเหตุโกรธเคืองหรือโกรธเคืองกันมาก่อน ไม่ปรากฏว่าถูกบังคับขู่เข็ญเพื่อให้ถ้อยคำปรักปรำผู้ฟ้องคดี อีกทั้ง ผู้ฟ้องคดีให้การขัดแย้งกันเกี่ยวกับเหตุผลของการโอนเงินคืนว่าเป็นการจ่ายเพื่อเป็นค่าน้ำมันจึงไม่มีน้ำหนักรับฟังได้ พฤติการณ์จึงเป็นการกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ดังนั้น คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการจึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย

นอกจากนี้ ศาลปกครองสูงสุดยังได้วางหลักการสำคัญเพื่อเป็นแนวทางประกอบการใช้ดุลพินิจไว้ว่า (๑) แม้ข้าราชการที่เรียกรับเงินจะคืนเงินให้แก่ผู้ถูกเรียกรับเงินแล้วก็ไม่มีความผิดหย่อนโทษ เพราะการกระทำได้เสร็จสิ้นเป็นความผิดแล้ว (๒) การเรียกรับเงินไม่จำเป็นว่าจะเกิดขึ้นก่อนสอบ แต่อาจเกิดขึ้นหลังการสอบแต่ก่อนที่จะมีการประกาศรายชื่อผู้สอบคัดเลือกได้ (๓) จำนวนเงินจะมากหรือน้อยก็ถือเป็นการกระทำโดยทุจริต (๔) ตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการผู้เรียกรับเงินมิใช่ข้อสาระสำคัญ

คดีนี้จึงถือเป็นบรรทัดฐานให้ข้าราชการทุกคนจะต้องรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนเอง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งประชาชนผู้ที่ติดต่อราชการไม่ว่าด้วยเรื่องใด จะต้องไม่สนับสนุนให้ข้าราชการกระทำผิดวินัยด้วยการให้ผลประโยชน์ใด ๆ โดยมิชอบด้วยเช่นกัน (ผู้สนใจสามารถอ่านได้จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๓๗๓/๒๕๖๑ และปรึกษาคดีปกครอง ได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสืบค้นเรื่องอื่น ๆ ได้จาก www.admincourt.go.th เมฆวิชากร เมฆอยู่ยอุทาหรณ์จากคดีปกครอง)